

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກພຸດທະ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນາຖາວອນ

ບໍລິສັດ ດັກລັກ ຮັບເບີ ຈຳກັດ

DAKLAORUCO

ເລກທີ: 18/ລບ-ບສ

ປາກເຊ, ວັນທີ 14 ເດືອນ 07 ປີ 2023

ກົດລະບຽບ
ວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງສັດຕູຜິດແບບປະສົມປະສານ

- ອີງຕາມມາດຕະຖານການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງ FSC-STD-LAO-01-2020;
ພິຈາລະນາການສະເໜີຂອງຫົວໜ້າຫ້ອງນິກເຕັກ - ການຜະລິດຂອງບໍລິສັດ ແລະ ຄະນະ FSC.

ພາກທີ I
ຈຸດປະສົງ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການ

1. ຈຸດປະສົງ

- ເປັນເຈົ້າການໃນການປ້ອງກັນ, ກຽມພ້ອມຮັບມືໃຫ້ທັນເວລາກັບການຜັນປ່ຽນ ຂອງພະຍາດສັດຕູຜິດ, ຄວບຄຸມສັດຕູຜິດເມື່ອປະກົດຢູ່ໃນຂົງເຂດການຄຸ້ມຄອງປ່າຂອງບໍລິສັດ.
- ກຳນົດການເຄື່ອນໄຫວໂດຍສະເພາະກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງພະຍາດສັດຕູຜິດໃຫ້ກັບພະນັກງານໃນບໍລິສັດເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນການຈັດການ, ແກ້ໄຂກັບບັນຫາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເມື່ອມີພະຍາດສັດຕູຜິດເກີດຂຶ້ນ ແນ່ໃສ່ກຳຈັດພະຍາດສັດຕູຜິດໃຫ້ທັນເວລາ, ສະກັດກັ້ນການແຜ່ລະບາດໃສ່ບັນດາຂົງເຂດອື່ນ.

2. ຄວາມຕ້ອງການ

- ເຜີຍແຜ່ໂຄສະນາ ຢ່າງເລິກເຊິ່ງໃຫ້ກັບພະນັກງານກຳມະກອນ ໃນບໍລິສັດກ່ຽວກັບຜົນຮ້າຍ ແລະ ຜົນກະທົບຂອງພະຍາດສັດຕູຜິດ ແລະ ວິທີການປ້ອງກັນ ສະກັດກັ້ນ ເມື່ອມີພະຍາດສັດຕູຜິດລະບາດ.
- ເປັນພື້ນຖານໃຫ້ກັບການສັ່ງແຜນການແລະກະກຽມອຸປະກອນ, ເງື່ອນໄຂ (ບຸກຄະລາກອນ, ເຄື່ອງມື, ລົດຈັກ, ຢາປາບສັດຕູຜິດ ແລະ ບັນດາອຸປະກອນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ) ເພື່ອປຸກລະດົມໃຫ້ທັນເວລາ ຖ້າຫາກວ່າມີການລະບາດຂອງພະຍາດສັດຕູຜິດ.
- ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນໃນການປະສານງານລະຫວ່າງບໍລິສັດ, ນິຄົມ ແລະ ອຳນາດການປົກຄອງຂັ້ນບ້ານ, ຂັ້ນເມືອງ ກວດພົບ ແລະ ແກ້ໄຂໃຫ້ທັນການ, ເພື່ອດັບສູນ ແລະ ປ້ອງກັນການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດສັດຕູຜິດໄປຂົງເຂດອື່ນ.
- ຕິດຕາມກວດກາເປັນປະຈຳ, ປະຕິບັດຕາມຂັ້ນຕອນຂອງເຕັກນິກຢ່າງເຂັ້ມງວດ, ກວດ ພົບໃຫ້ວ່ອງໄວ ແລະ ມີແຜນການ ເພື່ອແກ້ໄຂໃຫ້ທັນການກັບພະຍາດສັດຕູຜິດລະບາດໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ.

ພາກ II

ເນື້ອໃນການຄຸ້ມຄອງພະຍາດສັດຕູພືດບາດລະ

1. ພະຍາດສັດຕູພືດທີ່ມັກພົບເຫັນຢູ່ໃນປ່າປູກຂອງບໍລິສັດ.

ໃນປັດຈຸບັນບໍລິສັດກຳລັງຄຸ້ມຄອງບັນດາປະເພດຕົ້ນໄມ້: (1) ຢາງພາລາ (8.506,4 ເຮັກຕາ), ກັບແນວຜັນ, RRIV4, PB260 và GT1; (2) ຕົ້ນວິກ (17,6 ເຮັກຕາ) ແລະ ຕົ້ນຫມາກມ່ວງຫິມະພານ (497,0 ເຮັກຕາ), ດັ່ງນັ້ນພະຍາດສັດຕູພືດ ສາມາດເກີດຂຶ້ນໃນປ່າປູກຂອງບໍລິສັດຄື:

ຕາຕະລາງພະຍາດສັດຕູພືດທີ່ມັກພົບໃນປ່າຂອງບໍລິສັດ

ລ/ດ	ພະເພດຕົ້ນໄມ້ແລະແນວຜັນ	ປະເພດພະຍາດ	ຊະນິດຂອງບຶງ	ຫມາຍເຫດ
I	1. ຢາງພາລາ RRIV4	- ພະຍາດເພັຍຂາວ - ພະຍາດເຊື້ອລາປາກຂົດ - Botryodiplodia		
	2. ຢາງພາລາ PB260	- ພະຍາດ ເພັຍຂາວ - ພະຍາດເຊື້ອລາປາກຂົດ - Botryodiplodia		
	3. ຢາງພາລາ GT1	- ພະຍາດ ເພັຍຂາວ - ພະຍາດເຊື້ອລາປາກຂົດ - Botryodiplodia		
II	ຕົ້ນວິກ			ບໍ່ທັນໄດ້ມີການບັນທຶກ
III	ຫມາກມ່ວງຫິມະພານ		ແມງແຄງ, ບຶງຂົນ	

2. ເນື້ອໃນການຄຸ້ມຄອງ

2.1 ຫລັກການ: ປະຕິບັດຫລັກການປ້ອງກັນພະຍາດສັດຕູພືດລະບາດ:

- ການປ້ອງກັນເປັນຫຼັກ.
- ກຳຈັດໃຫ້ໄວ, ໃຫ້ທັນການ ແລະ ຢ່າງລາຍທຳລະອຽດ.
- ນຳໃຊ້ປະສົມປະສານບັນດາມາດຕະການປ້ອງກັນພະຍາດສັດຕູພືດລະບາດ:

2.2. ວິທີການປ້ອງກັນພະຍາດສັດຕູພືດແບບປະສົມປະສານ

a. ມາດຕະການປູກຝັງ ແລະ ນຳໃຊ້ແນວຜັນປູກທີ່ແຂງແຮງມີຄວາມສາມາດຕ້ານ ແລະ ຈຳກັດ ປ້ອງກັນ ພະຍາດສັດຕູພືດ, ສຳລັບປ່າປູກແລ້ວຍັງສາມາດປູກແນວຜັນຕາມກຸ່ມ (ລ້ອກ ຫລື ຈຸການຜະລິດ). ວິທີການນີ້ມີຂໍ້ດີ ແລະ ນຳໃຊ້ງ່າຍໃນການປະຕິບັດ, ມີປະສິດທິພາບຍາວນານ ບໍ່ສົ່ງຜົນສະທ້ອນເຖິງສະພາບແວດລ້ອມ, ແຕ່ມີຂໍ້ເສຍຄືປະສິດທິພາບຈະຫລຸດລົງໄວເມື່ອມີພະຍາດສັດຕູພືດ ຂະຫຍາຍຂຶ້ນໄວ.

b. ວິທີການດ້ວຍມື, ກິນຈັກທາງຝີຊິກ: ນີ້ແມ່ນວິທີການທີ່ສຳຄັນ. ສາມາດນຳໃຊ້ບັນດາວິທີການຄື ການເປີດຮັບແສງ, ລົດຊາດ, ຈັບດ້ວຍສະຫວິງ ຫລື ມື. ວິທີການນີ້ມີຂໍ້ດີ ແມ່ນກຳຈັດສັດຕູພືດໂດຍກົງ, ປະຕິບັດງ່າຍ, ບໍ່ຫຍຸ້ງຍາກ ມີປະສິດທິຜົນສະກັດກັ້ນ ບຶງ, ແມງກະເບື້ອ ຕັ້ງແຕ່ໄລຍະກຳລັງເກີດ, ແຕ່ມີຂໍ້ເສຍແມ່ນຍາກໃນການປະຕິບັດຫລືປະສິດທິພາບຕໍ່າເມື່ອມີພະຍາດສັດຕູພືດມີການຂະຫຍາຍໄວເປັນພະຍາດລະບາດທີ່ໃຫຍ່.

c. ວິທີການທາງເຄມີ: ນຳໃຊ້ບັນດາຢາສານເຄມີ ເພື່ອປ້ອງກັນແລະກຳຈັດພະຍາດສັດຕູຜິດ. ວິທີນີ້ມີຂໍ້ດີ ແມ່ນກຳຈັດໄດ້ຢ່າງວອງໄວ, ໃຊ້ເວລາສັ້ນ, ໃຊ້ແຮງງານນ້ອຍ, ປະສິດທິພາບສູງ, ມີຂໍ້ເສຍແມ່ນສາມາດສົ່ງຜົນສະ ທ້ອນເຖິງສະພາບແວດລ້ອມຄື ສົ່ງຜົນສະທ້ອນເຖິງສຸຂະພາບຂອງຜູ້ອອກແຮງງານ ແລະ ຊຸມຊົນ ເຖິງສະພາບ ແວດລ້ອມທີ່ຢູ່ອາໃສຂອງສັດ ຜິດ ໃນຂອບເຂດ ໂດຍສະເພາະແມ່ນບໍ່ມີປະລິມານໃນການນຳໃຊ້ທີ່ເໝາະສົມ.

d. ວິທີການທາງ ຊີວະສາດ: ນຳໃຊ້ຈຸນລະຊີຜື້ນເມືອງ, ບັນດາສັດທີ່ກິນສັດຕູຜິດເປັນອາຫານທີ່ມີໃນຂົງ ເຂດ, ນຳໃຊ້ເຊື້ອຈຸນລະຊີຈາກຜະລິດຕະພັນຊີວະພາບ ເພື່ອປ້ອງກັນພະຍາດສັດຕູຜິດລະບາດ ແລະ ຫລຸດຜ່ອນ ພະ ຍາດສັດຕູທີ່ເກີດຂຶ້ນ. ວິທີການນີ້ມີຂໍ້ດີແມ່ນຮັບປະກັນຄວາມປອດໄພໃຫ້ທຸກຄົນ, ສັດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ. ມີ ປະສິດທິພາບຫມັ້ນຄົງຍາວນານ ແລະ ຮັບປະກັນໄດ້ປະສິດທິພາບທາງເສດຖະກິດ. ຜົນເສຍແມ່ນປະສິດທິພາບ ຊ້າ, ແລ້ວແຕ່ຊະນິດຂອງສັດຕູທຳມະຊາດ.

e. ວິຊາການກັກກັນພະຍາດຜິດ: ແມ່ນວິທີການສະກັດກັ້ນ, ກວດພົບ, ຄວາມຄຸມເປົ້າຫມາຍກັກກັນພະ ຍາດສັດຕູຜິດ,ເປົ້າຫມາຍທີ່ຈະຄວບຄຸມແມ່ນສິ່ງທີ່ມີຊີວິດສ້າງຜົນຮ້າຍທີ່ແປກໃຫມ່. ມາດຕະການນີ້ຊ່ວຍປ້ອງ ກັນສັດຕູຜິດແລະກັນປ້ອງພະຍາດຈາກມາທີ່ຕ່າງປະເທດໂດຍຜ່ານການນຳເຂົ້າ, ຫຼືປ້ອງກັນສັດຕູຜິດແລະພະຍາດ ບໍ່ໃຫ້ເຄື່ອນຍ້າຍຈາກເຂດໜຶ່ງໄປສູ່ເຂດອື່ນພາຍໃນຢູ່. ເນື້ອໃນຂອງການກັກກັນພະຍາດຜິດປະກອບມີ (1) ຫ້າມຖືບັນດາຕົ້ນໄມ້ ຫລື ຜະລິດຕະພັນທີ່ມີພະຍາດອັນຕະລາຍຈາກເຂດນີ້ໄປເຂດອື່ນ. (2) ແຍກເຂດທີ່ມີພະ ຍາດອັນຕະລາຍເກີດຂຶ້ນຢູ່ໃນຂົງເຂດນ້ອຍ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ພວກມັນແຜ່ລະບາດອອກວົງກ້ວາງ ແລະ ນຳໃຊ້ວິທີການ ຈັດການທັນທີ. (3). ເມື່ອພະຍາດແຜ່ອອກໄປໃນເຂດໃຫມ່ ແມ່ນຕ້ອງໃຊ້ວິທີການທີ່ຮີບດ່ວນເພື່ອຈັດການ. ຂໍ້ດີ ຂອງວິທີການນີ້ແມ່ນສະກັດກັ້ນໄດ້ການແຜ່ລະບາດຄວາມອັນຕະລາຍຂອງພະຍາດສັດຕູຜິດ. ແຕ່ຂໍ້ເສຍແມ່ນນຳ ໃຊ້ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສູງກວ່າເມື່ອປຽບທຽບກັບວິທີອື່ນ.

ເມື່ອມີພະຍາດສັດຕູຜິດລະບາດໃນບໍລິສັດ, ວຽກນຳໃຊ້ວິທີການປ້ອງກັນພະຍາດສັດຕູຜິດຂ້າງເທິງຕ້ອງໄດ້ ຮັບການອະນຸຍາດຈາກການນຳບໍລິສັດ. ກໍລະນີນຳໃຊ້ວິທີການທາງເຄມີສາດໃນການປ້ອງກັນພະຍາດສັດຕູຜິດ ໃຫ້ກັບຕົ້ນໄມ້ທີ່ຂຶ້ນກັບຂົງເຂດການຄຸ້ມຄອງຂອງບໍລິສັດ, ແມ່ນໃຫ້ປະຕິບັດຕາມກົດລະບຽບດັ່ງນີ້:

a. ສຳລັບຕົ້ນຢາງ:

- ພະຍາດເຜັຍຂາວ: ນຳໃຊ້ຢາ ມີທາດ *Hexaconazole* (Anvil 5SC) ປະສົມດ້ວຍຄວາມເຂັ້ມ 0,2%. ນຳໃຊ້ຈັກສິດມີຄວາມດັນສູງ 20m ຂຶ້ນໄປ, ສິດໃຫ້ສະຫມ່ຳສະເຫນີຢູ່ກ້ອງໃບເມື່ອມີ ຕົ້ນທີ່ມີໃບອອນຫາກໍ່ ແຕກອອກປະມານ 10% ແລະ ຢຸດສິດເມື່ອມີຕົ້ນໄມ້ທີ່ມີໃບຄົງ ປະມານ 80%. ສິດໃນຕອນທີ່ອາກາດບໍ່ມີລົມ ແລະ ບໍ່ມີແສງແດດກຳ.

- ພະຍາດເຊື້ອລາຢູ່ປາກຂີດ: ນຳໃຊ້ຢາທີ່ມີທາດ *Metalaxy+Mancozeb* (Ridomil gold 68WG,) ປະສົມດ້ວຍຄວາມເຂັ້ມ 2%. ນຳໃຊ້ພອຍທາ 1 ຊັ້ນກ້ວາງ 1,5-2,0 ຊມ ເທິງປາກຂີດ.

- ພະຍາດ *Botryodiplodia*: ນຳໃຊ້ຢາ ມີທາດ *Hexaconazole* (Deco Hexa 5SC), ປະສົມດ້ວຍ ຄວາມເຂັ້ມ 0,5%. ນຳໃຊ້ຕຸກພາຍບ່າ ຫລື ຈັກຄວາມດັນສູງສິດໃຫ້ລະອຽດເຂົ້າທີ່ຮອຍພະຍາດ, ພິເສດສິດໃຫ້ ລະອຽດໃນລະດັບສູງ 0-2,5 m ຫ່າງຈາກຕົ້ນຊ້າງ.

b. ສຳລັບຕົ້ນວິກ: ປະຈຸບັນ ແມ່ນບໍ່ທັນໄດ້ບັນທຶກວ່າມີພະຍາດສັດຕູຜິດໃດ. ເມື່ອເກີດມີພະຍາດສັດຕູຜິດ ຈະປະຕິບັດການປ້ອງກັນ, ການຈັດແລະຕາມເງື່ອນໄຂຕົວຈິງ.

C. ສຳລັບຕົ້ນຫມາກມ່ວງຫມີມະພານ:

- ແມງແຄງ, ບັງຂີນ: ນຳໃຊ້ຢາ Decoking 585EC ມີທາດ *Chlopyrifos Ethyl+ Cypermethrin*, ປະສົມໃນຄວາມເຂັ້ມແຕ່ 0,3% ຫາ 0,4% (ຂຶ້ນກັບຈຳນວນຂອງສັດຕູຜິດ). ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ສິດສະຫມ່ຳສະເຫນີເທິງຫນ້າໃບໄມ້ຮັບປະກັນໃຫ້ສະຫມ່ຳສະເຫນີ ບໍ່ໃຫ້ຫລົງເຫລືອ. ສິດໃນມື້ທີ່ອາກາດເຢັນ ແລະ ບໍ່ມີລົມ; ບໍ່ສິດໃນເວລາທີ່ມີແສງແດດກ້າຫລືຝົນຕົກ.

ພາກ III ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

1. ຫ້ອງເຕັກນິກ-ການຜະລິດຂອງບໍລິສັດ.

- ເປັນເຈົ້າການ, ສົມທົບກັບຫ້ອງການເງິນ-ການບັນຊີ, ບັນດານິຄົມຕິດຕາມ ກວດກາເປັນປະຈຳ ວຽກງານການອະນາໄມປ່າປູກ, ບົວລະບັດ, ປ້ອງກັນ, ຊຸດຄົ້ນປ່າ ກໍລະນີປະກົດມີພະຍາດສັດຕູຜິດຕ້ອງລາຍງານຄະນະນຳບໍລິສັດຮັບຊາບທັນເວລາ.

- ແນະນຳ, ຊຸກຍູ້ບັນດາຫນ່ວຍງານທີ່ຂຶ້ນກັບໃຫ້ປະຕິບັດການປ້ອງກັນພະຍາດສັດຕູຜິດ, ກຽມພ້ອມຮັບມືເມື່ອມີພະຍາດສັດຕູຜິດລະບາດ.

- ກໍລະນີມີພະຍາດສັດຕູຜິດຕ້ອງມີການກວດພົບໃຫ້ທັນເວລາ, ສ້າງແຜນ ແລະ ສະເຫນີວິທີການແກ້ໄຂ, ລາຍງານໃຫ້ຄະນະນຳບໍລິສັດພິຈາລະນາ, ແກ້ໄຂ, (ລວມໄປເຖິງກໍລະນີເກີນຄວາມສາມາດຄວບຄຸມຂອງບໍລິສັດ).

2. ຫ້ອງການເງິນ-ການບັນຊີ

- ສົມທົບກັບຫ້ອງເຕັກນິກ-ການຜະລິດ ສ້າງແຜນການການເງິນ ແລະ ກະກຽມງົບປະມານໃຫ້ພຽງພໍເພື່ອຕອບສະຫນອງໃຫ້ກັບກຳຈະກິດ ປ້ອງກັນພະຍາດສັດຕູຜິດເມື່ອມີການລະບາດ.

3. ບັນດານິຄົມ

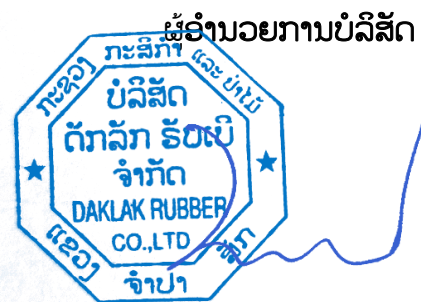
- ປະຕິບັດວຽກງານໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ໃຫ້ກັບພະນັກງານກອນມະກຳທັງຫມົດຢູ່ໃນນິຄົມ, ກວດກາ, ຕິດຕາມ, ກວດພົບພະຍາດສັດຕູຜິດ ແລະ ຕ້ອງລາຍງານໃຫ້ກັບຄະນະນຳບໍລິສັດທັນທີເພື່ອມີທິດທາງແກ້ໄຂ. ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການອະນາໄມສິ່ງແວດລ້ອມໃນການເຄື່ອນໄຫວຄຸ້ມຄອງປ່າ.

- ປະສານສົມທົບກັບອຳນາດການປົກຄອງ ແລະ ປະຊາຊົນໃນບັນດາບ້ານເພື່ອໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ ແລະ ປ້ອງກັນພະຍາດສັດຕູຜິດ, ສົມທົບກັບອຳນາດການປົກຄອງ ເພື່ອປຸກລະດົມປະຊາຊົນເຂົ້າຮ່ວມການປ້ອງກັນພະຍາດສັດຕູຜິດ ເມື່ອມີການແຜ່ລະບາດ.

ຂ້າງເທິງນີ້ແມ່ນ ກົດລະບຽບກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງພະຍາດສັດຕູຜິດແບບປະສົມປະສານ. ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ບັນດາຫ້ອງການ, ນິຄົມມີໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ບ່ອນນຳສົ່ງ:

- ຄະນະອຳນວຍການ ບສ;
- ຫ້ອງການ ບສ;
- ບັນດາຫນ່ວຍງານ;
- ສຳເນົາຂາອອກ-ຂາເຂົ້າ, ຄະນະ FSC.

Nguyễn Đức Hằng